

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)
Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 2.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 3.—

Adres der Redactie:
P. M. BROUWER
Pahudstraat 134
's-Gravenhage.

Afzonderlijke Nummers
20 cent.
Advertentiën
50 cent per regel.

Advertentien : DRUKKERIJ PIET SMITS, Tilburg.

PROPAGANDATIJD.

Na gedurende de zomermaanden gerust te hebben op reeds behaalde lauweren, komt nu de tijd waarin weer pogingen gedaan zullen worden om het ledenaantal van de afdelingen te vergroten.

Waar enigszins mogelijk worden propaganda-avonden georganiseerd en aan de voorbereiding daarvan wordt reeds nu door de besturen gewerkt.

Een propaganda avond. Een spreker, die kort en krachtig uiteenzet wat Esperanto is, wat het kan en wat het wil. Een korte proefles, waarin wordt aangetoond hoe eenvoudig E. is (niet hoe gemakkelijk). Een tentoonstelling, klein of groot, maar in ieder geval bewijzend dat Esperanto *er is*.

En dan moeten er belangstellenden zijn. Hoe meer belangstelling, hoe groter het aantal cursisten. Cursisten, die na de taal geleerd te hebben of onderdehand, ook Esperantisten zullen moeten worden en geleid in de Beweging.

Propagandatijd. Werk voor de besturen. Maar werk ook voor ieder goed Esperantist. Propaganda in dagblad is nodig, raambiljetten zijn nuttig, maar meest noodzakelijk is: persoonlijke propaganda. Meest doeltreffend is de propaganda van persoon tot persoon.

Propagandatijd. Ieder N. K.-lid propagere, reeds nu, de propaganda-avond.

HET I.K.U.E. KONGRES IN BRNO.

Afdrukken van indrukken.

Duitsland tijdens de Olympische spelen. . . . veel vlaggen, veel hakenkruisen, veel uniformen, veel „begeistering“ en veel regen. Dat was de eerste indruk van uw verslaggever, toen hij bij Nieuweschans de grens passeerde. En zo spoort hij thans door het Derde Rijk, dat Esperanto officiëel voor zijn onderdanen verbood, de Esperanto-organisaties ontbond, zelfs de Esperanto uitzendingen van buitenlandse stations uit de programma's zift. Datzelfde Derde Rijk dat Esperanto zo goed had kunnen benutten, juist nu; in plaats van te gaan modderen in 22 talen. Deze Olympiade van vlees moet wel sterk de Olympische sfeer van de geest missen, die de oude Griekse spelen heeft gekenmerkt.

Het regent nog steeds als ik in Hannover mijn gezelschap vind, bestaande uit een pastoor, zes dames en drie heren, welgemoed en verlangend naar de maaltijd.

In de 3e klas afdeling is juist een Duitser, blijkbaar geprikkeld door onze Goedhartige (hoofdletter zetter a.u.b.) Hollandse lachlust, geëclipseerd, zodat we ons afvragen of we mogelijk tegen derderijkse zeden hebben gehandeld. Zo erg blijkt het echter niet te zijn. Na de maaltijd komt Dresden in zicht en de eerste verrassing. Een hele deputatie Duitse Esperantisten is ter begroeting op 't perron. Zowaar Esperanto is hier nog niet dood en onder 't genot van een verdiende verkwikking na twaalf uur sporen, komen de tongen los.

Op een gevorderd tijdstip zochten we onze legersteden op. Behoudens een kort doch hevig incident, dat een der leden van ons gezelschap overkwam, toen hij in 't Vaterland uit „Vaterland“ komende een verkeerde deur poogde te forceren en van onze I.K.U.E.-voorzitter achter die deur een Vaterlandse uitbrander kreeg te incasseren, verliep de nacht rustig. Onze geestelijke adviseur las de volgende morgen de H. Mis in de beroemde Hofkirche. Onze Duitse vrienden hadden daarna gezorgd voor een prachtige rondrit door en om de stad per autobus en om elf uur sporen we door prachtig natuurschoon en goed weer in de richting van de Tsjechische grens. . . . via Bodenbach. Achter het Elbe zandsteengebergte beneemt de regen ons weer het gezicht op Praag en om vier uur in de middag bereiken we ons doel. . . . Brno!

De eerste indruk, die de stad op ons Hollanders maakt is na Dresden niet erg rooskleurig, maar we worden keurig gehuisvest en dat vergoedt veel.

Woensdag 5 Augustus. Zojuist hebben we de H. Mis bijgewoond in de St. Michaëlskerk, waar de Chineesche priester Pater Dro Kao in 't Esperanto heeft gepreekt. De belangstelling was enorm en nu stappen de 250 deelnemers naar 't stadhuis van Brno, waar de openingszitting zal plaats vinden. De ruime modern ingerichte raadszaal is goed gevuld als om \pm 10 uur de bisschop van Brno Z. H. Ex. Mons. Kupka op 't eregestoelte plaats neemt. De microfoons voor de uitzending via radio Brno staan klaar en precies om kwart over tien opent onze I.K.U.E.-voorzitter P. Heilker het kongres. Daarna is het Mons. Kupka die ons toespreekt, hem volgen burgerlijke en kerkelijke autoriteiten in bonte rij, telegrammen worden voorgelezen van Mons. Eltschkner, van Kardinaal Innitzer e.a. Dan spreken de vertegenwoordigers der verschillende landen eerst in eigen taal dan in Esperanto. Telegrammen worden verzonden naar Z. H. den Paus, naar ex-president Masarijk, naar president Dr. Beneš enz.

Dan komt onze voorzitter, onze Heilker, die al jaren over zijn radio-fieber heen is, los in een machtige rede, zoals we zelden hoorden voordien. Volgt de bisschoppelijke zegen terwijl allen knielen. Ja, dit was waarlijk een vergadering in grote stijl, hier waren we in Esperantujo.

Onmiddellijk daarna wordt de eerste werkvergadering gehouden, waarin onze geestelijke adviseur de ZeerEerw. Heer Pastoor Poell zijn inleiding houdt over het onderwerp: „Amo al la patrujo”. Na een kort debat sluit de voorzitter deze eerste succesvolle vergadering.

Uw verslaggever heeft in de middag met een zestal Hollanders en een Tsjechisch priester een slippertje gemaakt per taxi naar de schitterende druipsteengrotten van Macocha, zodat hij U de bezienswaardigheden van Brno niet kan verslaan.

De feestavond, verzorgd door Esperanto-artisten van het groene radio-station Brno en ook door dit station uitgezonden, droeg een fijn cachet, hoe kan het ook anders, hier waren vakmensen aan 't woord. Hier was Esperanto dienstbaar gemaakt aan de kunst, een navolgenswaardig voorbeeld!

De jaarvergadering van I.K.U.E. had Donderdag 6 Augustus plaats na de H. Mis met predicatie door Pater Carolfi (Italië). Het verslag van deze vergadering vindt U elders in dit nummer. In de namiddag volgde nog een werkvergadering die, hoewel slecht bezocht, een levendig debat opleverde, de meeste kongressisten bleken inmiddels de Internationale Esperanto tentoonstelling te zijn gaan opzoeken. Hoe goed deze was ingericht moge blijken uit 't feit dat uw verslaggever er een brochure vond van de plaats zijner inwoning, die hij zelf nog niet onder ogen had gehad. 's Avonds volgde er een feestavond waarop nationale dansen in passend costuum werden gedemonstreerd.

Een gezellig bal vulde de rest van de avond, die echter niet te lang mocht duren, want Vrijdagmorgen om zes uur (vroeg zegt U?) werden we zo goed en zo kwaad als 't ging in 1 autobus geperst en verzonden naar Znaim, waar we om \pm 9 uur aankwamen.

Bij het rijden door de stad valt het ons op, dat overal belangstellenden langs de weg staan. Bij de kerk staat zowaar een officiële deputatie om ons namens kerkelijke en burgerlijke autoriteiten te verwelkomen in deze augurkenstad. Onze pastoor Poell preekte er over de H. H. Grillus en Methodus. Boven de ingang van de kerk prijkte 't opschrift „Unu ŝafejo kaj unu paŝtisto”. Het zal ons heugen, dat we door een Hoogw. Heer Kanunnik werden rondgeleid. Hier in Znaim gebeurde 't. Eerst officiëel naar 't Stadhuis, dan minder officiëel naar augurkeninmakerijen, waar we getraceerd worden op zure en zelfs zoete augurken. 't Middagmaal in de tuin van 't Katholieke huis valt samen met een vergadering van \pm 400 katholieke onderwijzers in Tsjechoslowakije. Dat wordt eventjes flink uitgebuit voor Esperanto propaganda. De heer Heilker en Pater Kao spreken er, volksliederen worden ons toegezongen en dan gaat 't gezelschap nog vermeerderd met Znaimer Esperantisten naar Vranov. Het spreekwoord: „Er gaan veel makke schapen in één hok” werd wel bewaarheid, toch hoop ik dat die éne schaapstal, waarvan 't opschrift boven de Znaimer kerk sprak, ruimer zal zijn dan deze Znaimer autobus. In Vranov: bezoek aan de grote stuw en een tocht over 't meer, rond enkele verdronken dorpjes. Deze excursie had zonder bezwaar bekort kunnen worden. Nu moest een werkvergadering uitvallen en kwam 't gezelschap eerst om elf uur terug in Brno. Waar de Hollandse magen inmiddels reeds ettelijke malen door Tsjechische kostjes op de proef waren gesteld, gaf de Nederlandse deputatie er de voorkeur aan in de bus een avondmaal te improviseren volgens eigen menu: tabletten chocola met pruimen!

Zaterdagmorgen 8 Augustus vinden we ons terug in de kathedraal van de H.H. Petrus en Paulus, waar Pater Schmalbaug (Oostenrijk) preekt onder de waarlijk majestueuze gewelven. Pater Kao droeg er de H. Mis op voor de overleden leden van I.K.U.E. De laatste werkvergadering brengt nog velerlei belangrijke onderwerpen ter tafel als Pauselijke goedkeuring van I.K.U.E., facultatieve invoering van Esperanto op seminaria, vertaling van de H. Schrift in Esperanto, apologetische brochures, boekrecenzies, enz. Natuurlijk sprak onze Pastoor Poell over 't belangrijke I.K.U.E.-werk.

Dan komt het einde en 't afscheid, veel te snel maar noodzakelijk omdat de tijd noopt. Om één uur is de Nederlandse groep op reis naar Wenen, met uitzondering van uw verslaggever, die de terugreis naar Dresden aanvaardt. Daar wacht hem nog een gezellige avond bij een van zijn nieuwe kennissen thuis. Nog 12 uur sporen en ik ben op 't punt van uitgang teruggekeerd.

't Was een goedgeslaagd kongres en een vlotte reis, bovendien heb ik een aardig stuk voor m'n aanstaande huishouding over twee grenzen gesmokkeld. Meer kun je niet wensen!

J. H. WESTEN.

Verslag van de jaarvergadering van I.K.U.E. gehouden te Brno op 6 Augustus 1936.

Na opening door den voorzitter den heer P. Heilker wordt het voorstel van dezen, den heer v. d. Vijver voor deze vergadering als secretaris te handhaven, goedgekeurd.

Aan de orde komt dan aanstonds het door N. K. ingediende ordevoorstel betreffende de al of niet aansluiting van de afd. „Suda Kruco” bij I.K.U.E. De voorzitter leest daarna dit voorstel aan de vergadering voor, waarna wordt vastgesteld, dat iedere spreker over dit onderwerp slechts eenmaal het woord zal kunnen verlangen. De afgevaardigde van N. K. de heer Westen krijgt daarop als eerste de gelegenheid deze motie van orde toe te lichten. De heer v. d. Vijver betwist daarop de hoedanigheid waarin de heer Westen wenst te spreken. Deze kwestie wordt evenwel spoedig tot genoegen van beide partijen opgelost; er blijkt een misverstand in 't spel te zijn. De heer Westen zet daarop uitvoerig het standpunt van N. K. in dezen uiteen. Hij beveelt niet aanneming van S.K. aan 1e om de reeds bestaande moeilijkheden niet te vergroten; 2e om de aanwijzingen van onze geestelijke leidlieden in dezen te volgen.

De heer v. d. Vijver onderstreept grotendeels wat de heer Westen in 't midden heeft gebracht aangaande het geschrijf van den heer Schendeler in E. K. Zelf had hij reeds meermalen gepoogd den redacteur te bewegen dit scherpe geschrijf in E.K. te staken, zonder succes evenwel. Hij vraagt echter een afd. van 200 leden niet zonder meer de woestijn in te sturen. De heer Golobič (Joegoslavië) onderstreept het verzoek van S.K.; naderhand worde de kwestie dan in Nederland geregeld.

Pastoor Poell, geestelijk adviseur van N. K. maakt er de vergadering op attent, dat wij behoren te werken naar de voorschriften van onze kerkelijke autoriteiten. De geestelijke leidman onder wiens zegsmacht zowel I.K.U.E. als S. K. behoren heeft het uittreden van deze afd. uit de landelijke bond niet

goedgekeurd en zal dat ook in de toekomst niet doen. Als samensteller van de thans vigerende statuten kan hij verklaren dat inderdaad de mogelijkheid van het bestaan van 2 bonden in één land aanwezig is. In dat geval schrijven de statuten de vorming van een landelijke federatie voor. Alleen die federatie kan bij I.K.U.E. aansluiten. In Nederland bestaat die federatie niet, dus is N. K. de enige bond, die door I.K.U.E. kan worden erkend.

De voorzitter zegt dat hij in dit geval niet zijn gevoel mocht laten spreken, maar te waken had over de naleving der statuten. Bovendien is een landelijke bond met 54 afdelingen niet te vergelijken met een plaatselijke groep. Een federatief verband tussen deze twee zeer ongelijke grootheden is z.i. onmogelijk. Overigens constateert hij dat S. K. geen katholieke groep is, waarmee hij de katholiciteit van de leden ervan individueel in geen deele aantast.

De heer Chiba (Oostenrijk) stelt voor de kwestie in Nederland eerst te regelen en dan S. K. te accepteren.

De heer Kudrna (Praag) spoort tot eenheid aan. „S. K.” kere terug vanwaar ze gekomen is en legge de kwestie met N. K. bij. De voorzitter wijst erop, dat de heer Kudrna de kern van de zaak juist heeft geraakt en stelt voor, waar de kwestie nu voldoende is besproken, tot stemming over te gaan.

De heer v. d. Vijver zet nogmaals het standpunt van S. K. uiteen, waarna de stemming aanneming van S. K. afwijst met 45 stemmen en 1 blanco.

De afgevaardigde van N. K. verklaart dat het niet aan zijn bond zal liggen als deze *aangelegenheid niet voor 't volgende kongres is bijgelegd*. Het feit, dat de redacteur van E.K. zich in deze zaak heeft gemengd, heeft de situatie aanmerkelijk toegespitst en de wijze waarop dit is gebeurd was de reden, waarom N. K. zich tegen aanneming van S. K. heeft schrap gezet.

Besloten wordt het jaarverslag en de begroting van I.K.U.E. alsmede de opmerkingen van N. K. betreffende het verslag van het kongres in Rome in E. K. te publiceren om tijd voor deze vergadering te winnen.

De besprekingen over de nieuwe statuten van I.K.U.E. brachten de volgende wijzigingen, voorgesteld door N. K.:

In art. VII leze men „zeven” in plaats van „vijf”, waardoor het bestuur tot zeven leden wordt uitgebreid en in art. X „driehonderd” in plaats van „vijfhonderd”, waardoor kleinere bonden gemakkelijker een hoger stemmenaantal kunnen krijgen.

De nieuwe statuten worden daarop met de goedgekeurde amendementen in hun geheel aangenomen.

Op verzoek van den voorzitter vormen Pater Kao en de heer Kudrna het stembureau voor de bestuursverkiezing, die voor 't eerst volgens de nieuwe statuten plaats vindt.

Gekozen worden: Sro P. Heilker (Ned.) Fino Larroche (Frankrijk). Sro Berka (Tsjechoslowakije). Sro Chiba (Oostenrijk). Fino Fiedler (Hongarije). Sro Hookham (Engeland) en Sro Buhr (Tsjechoslowakije).

Daarna wordt met 28 van de 31 uitgebrachte stemmen tot voorzitter herkozen de heer P. Heilker. Met een kort woord van dank voor 't gestelde vertrouwen neemt de heer Heilker deze functie wederom op zich.

Aan de orde is daarop de bespreking van de voorwaarden tot overname van E. K. De voorzitter merkt hierbij op, dat door de nieuwe statuten en de begroting aan het merendeel van deze voorwaarden reeds is voldaan, zodat mag worden verwacht, dat I.K.U.E. spoedig over een eigen orgaan zal beschikken. Mocht de A. S. echter onwillig blijven, dan drage de vergadering het bestuur op een nieuw blad uit te geven. Met eenparigheid van stemmen wordt dit voorstel aangenomen. De voorzitter vraagt daarop of iemand reeds een voorstel heeft voor ons volgend kongres in 1937. De heer Golobič doet daarop het voorstel in 1937 naar Jugoslavië te komen, waar onze beweging de laatste tijd goede vorderingen maakt. De afgevaardigde van Tsjechoslowakije is tegen 't plan ons kongres evenals 't neutrale in Polen te organiseren. Onze beweging is daar dood en bovendien wenssen we niet ons in 't neutrale kongres te verliezen. De voorzitter maakt daarop attent op de jamboree van de verkenners in 1937 in Nederland, waartegen de heer Westen aanvoert dat Nederland voor buitenlanders te duur zal zijn, hoewel hij overtuigd is dat N. K. in staat is het kongres schitterend voor te bereiden. Hij stelt daarom voor het kongres in België te organiseren, waar onze beweging de laatste jaren herleeft, Nederland aan de voorbereiding zo nodig kan deelnemen en met een grote karavaan aanwezig kan zijn. De voorzitter dankt de voorstellers en deelt mede, dat het bestuur spoedig een beslissing zal nemen.

Bij de rondvraag doet de heer Westen de vraag, waar en wanneer I.K.U.E. besloten heeft garant te blijven voor het deficit van E. K., waarvan een artikel van de redacteur van E. K. gewaagt. Hij is overtuigd dat dit deficit groter zal blijken te zijn dan men thans vermoedt en dat daardoor moeilijkheden zullen ontstaan. De heer v. d. Vijver antwoordt, dat het bestuur van I.K.U.E. zelf die garantie op zich heeft genomen, toen N. K. zijn garantie voor 500 abonnementen introk.

In zijn slotwoord zegt de voorzitter verheugd te zijn over het positieve werk, dat deze jaarvergadering heeft verricht. Hij roept een hartelijk welkom toe aan de nieuwe bestuursleden van wier arbeid voor I.K.U.E. hij hoge verwachtingen heeft. Een speciaal woord van dank verdient het plaatselijk kongrescomité onder de onvermoeide leiding van voorzitter Berka. De vergadering onderstreept deze woorden met een ferm aplaus, waarna Pastoor Poell de dank der aanwezigen vertolkt aan 't adres van den voorzitter van I.K.U.E., en diens echtgenote, die hij wel de „moeder” van dit congres zou willen noemen.

Om ongeveer 3 uur namiddags sluit daarop de voorzitter deze geslaagde jaarvergadering met de christelijke groet.

J. H. WESTEN.

VERSLAG KASCOMMISSIE.

Aan het Hoofdbestuur van de Ned. R. K.

Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”.

te Den Bosch.

Mijne Heeren,

In opdracht van de jaarverg. van „Nederlanda Katoliko” op 1 Juni 1936 te Utrecht, hebben wij heden de boeken van de Penningmeester nagezien en met de verschillende bescheiden vergeleken.

Het doet ons een genoegen U te kunnen berichten, dat wij alles in de beste orde hebben bevonden.

Een woord van waardeering aan de Penningmeester is zeer zeker op zijn plaats. We zouden hem echter willen vragen de halve centen voortaan of te laten vervallen of naar boven af te ronden.

Ook zouden wij hem willen verzoeken in zijn kasboek een nieuw jaar op een nieuwe bladzijde te beginnen. Dit is meer boekhoudkundig.

De naam „Inventaris” in plaats van „Balans” lijkt ons minder juist.

Inmiddels teekenen wij met de beste wenschen voor de groei en bloei van N.K.

Hoogachtend, De Kascommissie:

w.g. A. J. VAN DAM, Voorz. A.R.K.E.V.

W. J. M. RIJNEN, Penn.esse, Afd. West.

A. J. ZANDVOORT, 2e Voorz. A.R.K.E.V.

I. K. I.

In dank ontvangen van de clubs Texel en Schiedam samen 3,28 gld. Een excursie en feestavond van Amsterdam-Bussum bracht 6 gld. in 't laadje.

Nog ontvangen van A. W. te T. 1 gld.; van D. B. te N. 1 gld.; van V. G. uit Lithauen 1 gld.

Het „I.K.I.-Komitato” kan na z'n tweede jaar weer dankbaar zijn voor de geldelijke hulp, vooral van de Ned. R. K. Esperantisten. Alles is gegroeid, zoals uit het volgende staatje moge blijken. De tussen haakjes geplaatste getallen zijn van het 1e jaar 1934-1935.

Van Aug. 1935-Aug.'36 deden aan de 1-cts-actie mee 31 clubs (26)
Ontvangen van de 1-cts-actie.....207,30^{1/2} gld. (130,94)
Aan vrije giften ontvangen.....214,57 gld. (204,92^{1/2})
Totaal der ontvangsten421,87^{1/2} gld. (335,86^{1/2})
Uitgegeven354,42 gld. (210,55)
Batig saldo 67,45^{1/2} gld. (125,31^{1/2})

Iedereen zal wel begrijpen, dat „Vojo-Vero-Vivo” de uitgaven dit jaar aanmerkelijk deden stijgen.

Nogmaals hulde en dank aan allen, die bijdroegen om ons mooie I.K.I.-werk te steunen. Alleen nog deze wens: Mochten we het volgende jaar kunnen melden, dat *ALLE* R. K. Clubs hun meewerking gaven aan deze bij uitstek katholieke actie.

Fr. M. MONULFUS, I. K. I.-Secretaris.

PERSBERICHTEN.

1. *België*: Een wetsvoorstel ten gunste van Esperanto in de school is ingediend door 10 parlementsleden en 6 senaatsleden.
2. *Argentinië*: De nationale vergadering van de Argentijnse Vegetariërs nam een resolutie aan, waarin het gebruik van Esperanto wordt aangenomen in het internationaal verkeer en de leden geadviseerd Esp. te leren.
3. *Brazilië*. De stadsbibliotheek van Rio de Janeiro heeft een Esperanto-afdeling ingericht, waarvoor zij de uitgevers toezending verzoekt van Esperanto-boeken, kranten, enz.
4. *Frankrijk*: Een voor een paar jaar opgerichte groep van parlementsleden-voorstanders van Esperanto telt nu 90 leden. 10 Regionale-, 4 districts- en 79 gemeenteraadsleden namen een voorstel aan, ten gunste van Esp. gericht aan het Min. van Onderwijs. Verscheidene gemeenten verlenen steun aan Esp.-cursussen.
400 Cursussen werden georganiseerd met ± 10.000 deelnemers.

5. *Griekenland*: Telken jare wordt het aanleren van Esperanto door den Minister van Onderwijs aanbevolen. In Athene volgden 645 deelnemers de Esp. cursus, waaronder 11 studenten van de Pedagogische Akademie. De Hogeschool voor Adsp. Officieren der Gendarmerie telt 120 cursisten in Esperanto. De Esp. cursussen bij de verschillende gymnasiums worden gevolgd door 457 leerlingen.
6. *Kanada*: In Hamilton en Toronto is een landelijke Esperantisten organisatie opgericht.
7. *Katalonië*: Niet minder dan 80 gemeenteraadsbesturen lieten zich inschrijven voor het 18-e Katalaans Esperanto Congres, dat de Min. van Culturele Zaken als Congresvoorzitter opende, waarbij hij officiëel steun toezegde.
8. *Zweden*: De Esperanto-Federatie telt alhier 115 afdelingen met 2681 leden; terwijl de Arbeiders Esp.-bond ook nog ruim 2000 leden telt.
9. De Intern. Federatie van blinden-Esperantisten is nu vertegenwoordigd in 25 landen.
10. In Lyon heeft Universiteitsgroep van Esperantisten niet minder dan 500 leden.
11. *Italië*: De in Juli gehouden conferentie van de Radio Club d'Italia nam een resolutie aan, waarin men...constateert, dat de universele verbreiding van de draadloze telefonie een middel eist om de taalbelemmeringen te boven te komen, en beveelt het gebruik van Esperanto aan, voor mededelingen bestemd voor buitenlanders.
12. *Oostenrijk*: Aan de Technische Hogeschool van Wenen werd Dr. Sirk benoemd tot lector in Esperanto.

Frater WIGBERTUS VAN ZON.

SPREKERS VOOR PROPAGANDA - AVONDEN.

P. Brand, Jutphaascheweg 92, Utrecht.

P. M. Brouwer, Pahudstraat 134, Den Haag.

F. J. v. d. Burgt, Glymesstraat 21, Bergen op Zoom.

H. Damen, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.

J. M. B. Elias, Schotersingel 61, Haarlem.

P. Heilker, Hoofddorp.

J. P. Korting, Tongelreschestraat 282 b, Eindhoven.

Pater Call. Preller O. P., v. Oldebarneveldstr. 91, Rotterdam.

Pater G. J. Vonk S. C. J., Wittenburgergracht 5, Amsterdam.

E. Wensing, Benthuizerstraat 105 b, Rotterdam.

J. H. Westen, St. Lucasstraat 5a, Groningen.

Frater Wigbertus van Zon, Huize Steenwijk, Vught.

UIT DE AFDELINGEN.

„Ni venkos“.

WINTERSWIJK.

Zondag 12 Juli vierde „Ni venkos“ 't éénjarig bestaan der afdeeling. De opkomst was groot. Niet alleen uit Winterswijk maar ook uit de omliggende plaatsen waren Esperantisten en belangstellenden aanwezig. Na de opening werd „la Espero“ als solo gezongen, waarna Frater van Zon een toespraak hield, die met veel belangstelling werd gevolgd. 't Gevariëerde programma daarna viel ook zeer in de smaak. In de loop van de avond gaven zich enkelen op als lid, zoodat we wel van een geslaagde avond kunnen spreken.

THEA BROUWER, secretaresse.

Jaarvergadering „D. E. K.“

DORDRECHT.

Deze had plaats op 17 Juli j.l. Na de gebruikelijke verslagen enz. was de bestuursverkiezing aan de orde. De voorzitter, de heer L. Overkamp stelde zich niet meer herkiesbaar; in zijn plaats werd gekozen de heer M. C. de Groot. Overigens bleef het bestuur ongewijzigd.

Thans is een propaganda-commissie benoemd, die de aanwerving van nieuwe leden, resp. cursisten stevig ter hand zal nemen, alsmede een tooneelclub. Als bibliothecaris werd benoemd de heer W. v. Ginneken.

Ofschoon onze afdeeling in de laatste maanden vele leden heeft verloren, welk verschijnsel zich elken zomer voordoet, is er geen reden tot pessimisme, daar er een kern is overgebleven, die door zijn vurige ijver onze vereeniging zeker tot bloei zal brengen.

DE SECRETARESSE.

„Katolika Steleto“.

ROTTERDAM.

Op Zondag 26 Juli l.l. organiseerde Afd. Den Haag II, een Esperanto-Propaganda-Fietstocht.

De tocht ging over de plaatsen: Rotterdam, Delft naar: Den Haag, Wassenaar, Meiendal.

Het aantal deelnemers(sters) bedroeg bijna 100: o.a. leden van de navolgende afdeelingen: Rotterdam, Den Haag II, Delft, Dordrecht, Schiedam.

Samideanoj, met één gedachte beziel: Katholieken aan te moedigen om Esperanto te gaan leeren.

Deze dag werd besloten met een gezellig samenzijn bij de organisatoren: Afd. Den Haag II.

JEANNE VAN OERS.

ZAANDAM.

9 Aug. was op initiatief van Sro Dudink een Zaantrip georganiseerd. Deze is, ondanks alle tegenspoed, een behoorlijke excursie geworden. De deelname, vooral uit de Zaanstreek, had wel iets royaler kunnen zijn, de hele groep, die uit meer dan 30 deelnemers bestond, telde slechts 4 streekgenoten. De overige deelnemers(sters) kwamen uit A'dam, Beverwijk, Duivendrecht en West-Friesland. Vooral onze West-Friese kameraden, die hun klubvlag hadden meegebracht verdienen hier een eervolle vermelding, ook van wege hun sportieve houding tegenover de organisator.

Dat de Kath. Esperantisten nog zeer veel werk wacht, bewijst het feit, dat wij \pm 40 à 50 niet kath. geestverwanten ontmoetten.

Wat de excursie zelf betreft, over belangstelling hadden wij niet te klagen, een ieder die ons voorbij zag gaan bleef even staan kijken naar de stoet. Voorop de West-Friese klubvlag, de leus „Katholieken leert Esperanto” en een groene ster. Voorts hadden bijna alle deelnemers een Esperanto fietsvlag aan hun karretjes hangen. Onder het zingen van enige Esperanto liederen, bereikten wij de Julianabrug, die de clou van de tocht was en waar een persfotograaf besteld was, maar niet verscheen. Toch zijn wij niet zonder foto weggegaan. De heer W. Dudink maakte als amateur een tweetal kiekjes. Hierna werd het Molenmuseum bezocht. Dit bood ons nog 1½ uur van echt genot. Vanwege het gevorderde uur moest een deel van deze tocht achterwege blijven. Desnietemin is, naar wij hopen, een ieder in volle tevredenheid naar hun hejmo teruggekeerd.

B. J. D.

Regiontago te Leiden.

Op Zondag 13 Sept. a.s. houdt K.R.E.K. een Regiontago te Leiden. De Leidse N.K.-afdeling viert dan haar 10-jarig bestaan. De officiële K.R.E.K.-dag wordt gehouden in het raam van het Leidse feestprogramma, dat vermeld is in het vorige N. K.-nummer (zie pag. 88).

In afwijking van het aldaar meegedeelde zal de middagvergadering gehouden worden van 2.30 tot 5 uur. De officiële Regiontago eindigt na het gemeenschappelijk diner. Het avondprogramma is geheel voor rekening en verantwoording van de Leidse afdeling.

De agenda van de middagvergadering zal aan de vertegenwoordigers van K.R.E.K. worden toegezonden.

HET K.R.E.K.-BESTUUR.

TAALVRAAGSTUKKEN

A. TAALRUBRIEK VOOR BEGINNERS.

Uitwerking van Oefening 51.

1. Het boek is uitverkocht, maar het zal spoedig herdrukt worden.	1. La libro estas elvendita ¹⁾ , sed ĝi baldaŭ estos represata ²⁾).
2. Toen hij dit hoorde, was hij helemaal gerustgesteld.	2. Kiam ³⁾ li aŭdis tion, li estis tute trankviliĝinta.
3. De jongens wilden een uitstapje maken en hun middagmaal zelf koken ergens op de hei.	3. La knaboj volis fari ekskurson kaj kuiri mem sian ⁴⁾ tagmanĝon ie sur la erikejo.
4. Met grote meerderheid van stemmen nam men het voorstel aan om aan het Esperanto-congres deel te nemen.	4. Per granda plimulto de la voĉoj oni akceptis la proponon por partopreni en la Esperanto-kongreso ⁵⁾ .
5. De genodigden kwamen om 8 uur en gingen tegen middernacht weg.	5. La invititoj venis je la oka kaj foriris ĉirkaŭ ⁶⁾ noktmezo.
6. Zijne rede werd door de aanwezigen met gespannen aandacht gevolgd.	6. Lia ⁷⁾ parolado estis sekvata de ⁸⁾ la ĉeestantoj kun ⁹⁾ streĉita atento.
7. De Nederlandse Rooms-Katholieke Esperantistenbond „Nederlandse Katoliko” is goedgekeurd bij koninklijk besluit van de 29 ste December 1909.	7. La nederlanda Romkatolika Esperantista Unuiĝo ¹⁰⁾ „Nederlandse Katoliko” estas aprobata laŭ reĝa decido de la 29a de Decembro 1909a.
8. Nauwelijks bemerkte hij zijn ouden vriend, of hij snelde op hem toe.	8. Apenaŭ li ekvidis sian malnovan amikon, li rapidis al li.
9. Aller ogen waren gericht op het schip, dat spoedig de haven binnenvoer.	9. Ĉies okuloj estis direktitaj al ¹¹⁾ la ŝipo, kiu baldaŭ enhaveniĝis.
10. Hij doopte zijn pen diep in de inkt en maakte daarna een dikke streep onder zijn werk.	10. Li trempis ¹²⁾ sian plumon profunde en la inkon kaj faris poste dikan strekon ¹³⁾ sub sia laboro ¹⁴⁾ .
11. De roman „Faraono” is verkrijgbaar in drie delen, ook gebonden.	11. La romano „Faraono” estas havebla en tri volumoj ¹⁵⁾ , ankaŭ bindita(j).
12. Zoveel mogelijk moet men dergelijke woorden vermijden.	12. Kion ajn oni faris, oni ne sukcesis savi la dronanton ¹⁶⁾ .
13. Wat men ook deed, men slaagde er niet in den drenkeling te redden.	13. Kiom eble plej multe oni evitu tiajn vortojn.

14. De kleinkinderen schonken hun grootvader op zijn 80ste verjaardag een barnstenen sigarenpijpe. | 14. La genepoj donacis al sia avo je lia okdeka naskiĝtago sukce nan cigaringon.

OPMERKINGEN.

1) Ook: *elĉerpita*. 2) In plaats van: *estas represata* niet *estas represota*. „*Estas -ota* geeft een *toestand* van 't *ogenblik* weer. *Estos -ata* geeft aan 't *ondergaan van een handeling in de toekomst*, dus een *toestand* in de *toekomst*". Het gaat in deze niet over het *heden* (uitgedrukt in *estas*), maar over de toekomst; het gaat hier over een te verrichten handeling in de toekomst (uitgedrukt door *estos*). 3) Niet: *tiam* = bijwoord. In deze zin is 't voegwoord; dan altijd *kiam*. 4) 't Is hier *tagmanĝon* van *la knaboj*, van 't *onderwerp* van de zin: *La knaboj volis kuirsian tagmanĝon*. 5) Men kan zeggen: *partopreni en kongreso*; *partopreni kongreson*; *partopreni je kongreso*. 6) „Tegen middernacht” is niet juist te middernacht, daarom niet *je noktmezo*. Dit wil zeggen: „te middernacht”. 7) Niet: *sia*. *Sia* mag niet in 't *onderwerp* staan. 8) 't Woordje „*door*” wordt in de lijd. zinnen steeds vertaald door *de*. 9) *Kun streĉita atento*” zegt men, niet: *per*.... 10) Ook: *asocio*. 11) Na *direkti* volgt *al*. 12) Ook: *enigis*. 13) Niet: *linion* = lijn. 14) Ook: *tasko*. 15) Ook: *partoj*. 16) *Dronanton* = hij, die bezig is te verdrinken. Dit is m.i. hier 't juiste woord; *drononton* zou nog er door kunnen, maar *droninton* niet.

OEFENING 52.

1. Weder eiste een aardbeving in Italië duizenden slachtoffers. 2. De leerlingen legden hun boek en schrift op de muur van de speelplaats en begonnen te spelen. 3. Wat hij van de zaak vertelde, was ongelooflijk. 4. Er is een beurs met geld verloren. De vinder zal ruimschoots beloond worden. 5. Zie, de bijenhouder brengt zijn bijenkorven naar de heide; 't schijnt, dat de heide al bloeit. 6. De neven en nichten verdeelden onder elkaar de erfenis van de overleden tante. 7. Gij zijt verkouden. Ja, bij zulk veranderlijk weer wordt men licht verkouden.	8. Hij keerde zich plotseling om en keek ons recht in het gezicht. 9. Allen, die hem kennen, prijzen zijn bescheidenheid en goedheid. 10. Met gekruiste armen liep hij over het dek van 't schip heen en weer. 11. Hij keek naar de stralen der ondergaande zon, die de wolken rood kleurden. 12. Stel nooit tot morgen uit, wat ge heden doen kunt. Niemand weet, wat de dag van morgen brengen zal. 13. Hij vervult zijn betrekking reeds meer dan 40 jaren met de grootste nauwgezetheid. 14. Koop nooit, wat ge niet nodig hebt.

Inzendingen met geadresseerde en gefrankeerde enveloppe voor terugzending vóór 16 Sept. a.s. aan:

J. J. FILOTT, Tongerseweg 58, MAASTRICHT.

B. TAALRUBRIEK VOOR MEERGEVORDERDEN.

En la taskon de la aŭgusta numero enŝoviĝis grava preseraro: La 3-a linio de la 4-a strofo tekstas tie: Por kroni ĉian kapon...; tio devas esti: Por kroni ŝian kapon...; kio donas tute alian signifon al tiu linio.

Tian verson oni povas traduki laŭplaĉe ankaŭ versforme: sed tio ne estas deviga. tute ne: la Ekzamena Komitato estas jam tute kontenta. kiam la kandidatoj rerakontas la enhavon en proza formo. Por tio oni estas ankaŭ sufiĉe libera, kondiĉe ke la enhavo de la verso ekzakte speguliĝu en la traduko. Diversaj dirmanieroj tamen povas doni bonajn tradukojn.

Jen traduk*provo* de la priparolita verso:

Niet altijd rooft de wrede tijd het schone, of doen verdrietigheden en tranen ze eindelijk verwelken. Mijn moeder telt reeds zestig jaren, en wanneer ik haar beschouw, schijnt zij mij nog schoner.

Met ieder woord, blik, gebaar of glimlach raakt zij mijn gevoelig hart zo teder. O, indien ik het talent van een schilder bezat, ik zou geheel mijn leven slechts haar portret schilderen.

Hoe neigt zij haar hoofd, opdat ik haar zilver-wit haar kusse. Of hoe verbergt zij, ziek en moe, haar stille smart onder een stralende glimlach.

Doch, indien de Heer des Hemels mij zou aanhoren, dan nog zou ik geen goddelijk penseel, als van een Raphael, vragen om haar bewonderenswaardig schoon hoofd met de schitterende nimbus van de eeuwige glorie te kronen.

Ik zou mijn leven tegen een ander willen ruilen; aan haar de levendigheid mijner jonge jaren geven, mijzelf oud willen zien met grijze haren, en haar verjeugdigd door mijn offer.

Van Edmond de Amicis.

Vertaald door A. Grabowski.

Examen-opgaaft. Groningen, 21 Mei 1936.

Ter vertaling in Esperanto:

De Franse romanschrijver Feval keerde in 1848 uit Engeland terug en stapte in Calais af in een der voornaamste hotels. Om de tijd te verdrijven, was hij in de leeszaal gegaan, waar op dat ogenblik niemand was. Hij nam een dik boek van een hoge lesenaar, die vlak bij de schoorsteen stond. Het zware boek glipte uit zijn hand, het raakte een vaas, die op de schoorsteen stond en die op de grond in stukken viel. Juist wilde hij bellen om de

stukken te doen oprapen en de schade te betalen, toen hij een buitengewone drukte in het hotel hoorde. Een kelner stormde de zaal binnen en riep hem toe: „Mijnheer, U wordt verzocht dadelijk naar uw kamer te gaan. Op zijn vlucht uit Parijs is de koning hier met een talrijk gevolg aangekomen. Zijne Majesteit dineert hier en vertrekt dan naar Engeland. De patroon heeft dit gedeelte van het hotel ter beschikking van Zijne Majesteit gesteld”.

Toen Feval de volgende morgen vertrok, dacht hij niet meer aan de vaas en vergat ze te betalen.

Toen hij vele jaren later weer eens dezelfde leeszaal betrad, werd zijn aandacht getrokken door een met rood fluweel bedekt tafeltje. Op dat tafeltje zag hij onder een glazen stolp de stukken van een vaas, welke hij terstond herkende.

„Wat betekent dat?” vroeg hij den hotelhouder.

„O, mijnheer, dat is een historische herinnering, die ik tot geen prijs zou will enafstaan. Toen koning Lodewijk Philips op zijn vlucht naar Engeland mijn hotel met een kort bezoek ver-
eerde, nam hij deze vaas van de schoorsteen, gooide ze op de grond en riep uit: „Mogen zo mijn republikeinse vijanden vernietigd worden!”

FRATER WIGBERTUS VAN ZON.

JUNULARRUBRIKO.

HAARLEM II (Jeugdafdeling).

„NAAR AMSTERDAM”.

Op Woensdag 29 Juli vertrok onze club per fiets naar Amsterdam. Door de hevige regen waren er maar weinig leden meegegaan. Er wachtte ons een grote verrassing, die alle regen deed vergeten. Wij mochten namelijk de „Christiaan Huygens” bezichtigen, die om half vier de reis naar het verre Indië zou aanvaarden. Alles zag er even fijn uit. Er waren heel wat passagiers aan boord. Ook de inlanders hadden onze volle belangstelling! Op het eerste sein van vertrek moesten wij van de boot af, maar op het derde sein was onze gast er nog op. Wat was dat een consternatie! Enfin, hij is nog van de boot afgegaan, voordat de loopplank werd gelicht. Wij zullen dat avontuur niet gauw vergeten.

DAAN MARTIN.

BESTE NEEFJES EN NICHTJES

Twee Kath. Duitse Esperantisten, de Heren Rudolf Petri, hopman en H. Straub, vaandrig, zijn zo vriendelijk geweest voor jullie te schrijven. Naar zij mij vertelden, vertrekken zij binnenkort naar Johannesburg in Zuid-Afrika en wij wenschen hun een goede reis en goede gezondheid!

Wij moeten wegens plaatsgebrek dit schrijven tot volgend No. bewaren.

Wie helpt mij aan nog wat tekeningen voor „Goudland”?

Hartelijk dank aan degenen, die reeds verschillende mooie tekeningen inzonden.

ONKLO JOHANO. Schotersingel 61, Haarlem-N.